

Čo je blahorečenie?

Ide o proces, počas ktorého cirkev skúma život človeka, ktorý má byť blahorečený. Po odobrení sa osoba nazýva blahoslavenou. Nutné je dokázať, že blahorečený sprostredkoval zázrak alebo že mučenícky zomrel. V prípade Jána Pavla II. je to vyliečenie Marie Simon-Pierre, ktorá sa k nemu modlila. Blahorečenie je podľa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika povolením uctievania tejto osoby. Zväčša však len v mieste jej pôsobenia. Vyšším stupňom je svätorečenie, ktoré povoľuje veriacim uctievanie v celej cirkvi.

(jb), Plus jeden deň, 2.5.2011

Ján Pavol II. je krok od svätého

Bývalého pápeža pred miliónovým davom blahorečili. K svätosti potrebuje ďalší zázrak

Šesť rokov od smrti dostal Ján Pavol II. titul blahoslavený. V Poľsku aj v Ríme môžu na jeho počesť slúžiť omše.

Rakvu s jeho pozostatkami vystavili v Bazilike sv. Petra. Jeho krv ukázali veriacim v Ríme aj v Krakove. A on sa na tú slávu pozeral - definitívne a oficiálne - z neba. Pápež Benedikt XVI. včera vo Vatikáne pred davom pol druhu milióna ľudí vyhlásil svojho predchodcu Jána Pavla II. za blahoslaveného. „Je to uznanie, že mimoriadnym spôsobom prežíval vieru,“ vysvetľuje Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska. Blahorečenie tiež znamená, že cirkev definitívne uznáva, že bývalý pápež je v nebi.

Rýchly proces

K blahorečeniu poľského pápeža prišlo šesť rokov a jeden mesiac od jeho smrti. Spolu s Matkou Terezou ide o jedno z najrýchlejších v novodobých dejinách. Pápežov nástupca Benedikt XVI. využil výnimku a preskočil päťročnú čakaciu lehotu - proces blahorečenia odštartoval mesiac po pohrebe. „Boli aj hlasy, aby Benedikt XVI. využil možnosť blahorečiť Jána Pavla II. bez zázraku. Ten však trval na klasickej ceste,“ hovorí Kováčik. Cirkev nakoniec ako zázrak uznala uzdravenie francúzskej sestry, ktorá trpela Parkinsonovou chorobou a vyliečila sa po modlitbách k pápežovi. Ján Pavol II. dostal titul blahoslavený. Blahorečenie tiež znamená, že sa k nemu

veriaci môžu modliť. Môžu mu tiež venovať omše, ale v tomto prípade iba v Poľsku a v Ríme. Sviatok bude mať každoročne 22. októbra, v deň, keď sa v roku 1978 ujal pontifikátu. Takisto môžu veriaci uctievať jeho relikvie. V tomto prípade krv, ktorú mu lekári vzali tesne pred smrťou. Jednu ampulku včera vystavili v Ríme, druhú v poľskom Krakove.

K svätosti ďalší zázrak

Blahorečenie je posledným stupňom predtým, ako Ján Pavla II. vyhlásia za svätého. Aby sa tak stalo, musia dokázať aj jeho ďalší zázrak. „Očakáva sa rýchly priebeh. Papierovo je už proces pripravený,“ povedal Kováčik. Nedá sa však odhadnúť, kedy sa udeje vysvätenie - spomína sa lehota rok alebo dva. Pre svojich rodných Poliakov je prvý slovanský pápež svätý už teraz. Včera si blahorečenie pozrelo v Krakove 100-tisíc ľudí a sledovali ho aj v iných mestách. V dave pol druhu milióna ľudí v Ríme, medzi ktorými bol aj diktátor zo Zimbabwe Robert Mugabe, ktorému Taliansko dovolilo prísť, bolo asi 80-tisíc Poliakov. „Boli sme na pohrebe a proste sme museli ísť aj na blahorečenie,“ povedal pre Reuters Janusz Skibinski, ktorý z domu pri hraniciach s Bieloruskom šoféroval do Ríma 29 hodín. Vyhlásenie pápeža za svätého nie je nič nezvyčajné. V dejinách podľa BBC do procesu kanonizácie zaradili štvrtinu pápežov. Naposledy za svätého vyhlásili Pia X., ktorý zomrel v roku 1914.

Tomáš Vasilko, SME 2.5.2011

Zomrel s pokojom na tvári

Kardinál Jozef Tomko bol pri smrteľnej posteli Jána Pavla II.

Zajtra vyhlásia pápeža Jána Pavla II. za blahoslaveného. Posledným Slovákom, s ktorým sa Svätý Otec v roku 2005 stretol, bol kardinál Jozef Tomko. Zastavil sa pri ňom deň pred smrťou. Priznal, že jeho odchod z tohto sveta už čakal. K pápežovej posteli sa prišiel pomodliť už 13 minút po jeho poslednom výdychu.

Vatikán sa zajtra zaplní stovkami tisícok pútnikov. Rímskokatolícka cirkev totiž prvého slovanského pápeža vyhlási za blahoslaveného. Na posledné hodiny Jána Pavla II. spomína aj kardinál Jozef Tomko. Do pápežovho úradu prišiel deň pred smrťou Jána Pavla II. zaniest list. Zastavil sa preto aj pri pápežovej smrteľnej posteli. „2. apríla 2005 o 21.37 hod. všetky médiá oznámili smrť pápeža. Priznám sa, že som to čakal, lebo deň predtým, keď som sa pri ňom na chvíľu zastavil, videl som, že bojuje z posledných síl. Keď som počul správy o smrti, ihneď som išiel navštíviť telo tejto veľkej postavy histórie. Ležal na posteli s majestátnym pokojom na tvári. Kľakol som si, rýchlo som sa pomodlil a chytil som ho za ruku a pobožkal ju. Tú, ktorú mi často prikladal na čelo,“ spomína si na posledné zbohom pápežovi slovanský kardinál Jozef Tomko. S vtedajším poľským biskupom Karolom Wojtylom sa zoznámili v roku 1969 v Ríme a stali sa priateľmi. Spomína aj na tri pápežove návštevy na Slovensku. „Po páde komunizmu sme sa stretli a radostne si gratulovali. Naraz sme obaja povedali: Boh je otcom histórie! Hneď súhlasil aj s mojim pozvaním do Československa v roku 1990. Na letisku vo Vajnorochoch pobožkal zem, čo bolo znakom priateľstva a vžilo sa to do pamäti mnohých Slovákov. V roku 1995 sa vrátil na Slovensko. Našiel si čas aj na relax vo Vysokých Tatrách. Helikoptérou preletel nad štípmi a väčšinu z nich poznal. Keď sa vrátil, bol šťastný,“ dodáva Tomko. Ján Pavol II. navštívil Slovensko po tretí raz v roku 2003.

vš, Nový Čas 30.4.2011

Ján Pavol II. má svätožiariu na dosah

Už len jeden zázrak delí Jána Pavla II. od svätorečenia. Pápež Benedikt XVI. vo Vatikáne vyhovel volaniu veriacich a svojho predchodcu vyhlásil za blahoslaveného. Slávnosť sledovalo na Námestí svätého Petra a v priľahlých častiach Ríma pol druhu milióna veriacich. „Od tejto chvíle nech je pápež Ján Pavol II. blahoslavený,“ vyhlásil Benedikt, na priečelí Baziliky svätého Petra skĺzla plachta, zakrývajúca veľký obraz blahorečeného Svätého Otca a davu prepukli v jasot. Ján Pavol II., ktorý na Petrovom stolci sedel 27 rokov, najviac za uplynulé storočie, sa stal opäť rekordérom. Pápež, ktorý povýšil medzi blahoslavených a svätých viac ľudí ako všetci jeho predchodcovia za päťsto rokov, vstúpil do exkluzívnej spoločnosti za nebývalo krátky čas. Umožnilo to rozhodnutie Benedikta XVI., ktorý v prípade svojho predchodcu nariadil zrýchlený proces a zrušil povinnú päťročnú čakaciu lehotu. S prípravným postupom sa začalo už štvrtý roka po smrti Jána Pavla II., od ktorej dnes uplynie šesť rokov a jeden mesiac. Cirkev po preskúmaní všetkých okolností vyhlásila, že vyliečenie francúzskej mnišky Marie Simon-Pierre Normandovej bolo dôsledkom zásahu Jána Pavla II. Rádová sestra trpela nevyliciteľnou Parkinsonovou chorobou, rovnako ako pápež. Po tom, čo sa pomodlila k Svätému Otcovi, príznaky jej ochorenia zmizli. „Vyliečila som sa v noci z druhého na tretieho júna 2005,“ povedala státisícim veriacich, ktorí sa už v sobotu zišli na rímskom Cirkú Maxime, aby blahoslavenie oslávili. „Prebudila som sa o štvrtej nadržanom a zrazu som cítila, že sa niečo vo mne zmenilo,“ zdôverila sa Normandová. Lekári ani cirkevná komisia jej vyliečenie nedokázali vysvetliť inak ako Božím zásahom. Vatikán je už teraz zavalený správami o ďalších zásahoch Jána Pavla II. Objavujú sa príbehy náhleho uzdravenia, zachránených životov a dokonca o stretnutiach s dávno stratenými príbuznými. Svätá stolica ich bude skúmať, predpokladá sa však, že je len otázkou času, kedy zosnulému pápežovi pripíšu druhý zázrak. To by podľa kresťanskej vierouky znamenalo definitívny dôkaz, že Ján Pavol II. je v nebi a môže byť vyhlásený za svätého. Až potom budú môcť byť v jeho mene vysvätené kostoly. Už blahorečenie však znamená, že pápeža budú

oslavovať veriaci v rímskej diecéze a v celom Poľsku. Pamätným dňom bude 22. október, výročie jeho vymenovania na čelo cirkvi. Okamihom blahorečenia mohli veriaci začať uctievať krv Jána Pavla II. ako oficiálnu relikviu. Odobrali mu ju v posledných dňoch života pre prípadnú potrebu transfúzie. Jednu zo štyroch zachovaných ampuliek uložili do strieborného relikviára. Ten počas včerajšieho obradu niesla vyliečená Francúzka Normandová, ktorá ho podala pápežovi Benediktovi, aby ho pobozkal. Rakva s pozostatkami Jána Pavla II. bola počas ceremónie vystavená pri hlavnom oltári Svätopeterskej baziliky, kde sa jej veriaci ešte aj dnes budú môcť pokloniť. Na pôvodné miesto v krypte sa už nevráti, poputuje k bočnému oltáru napravo od vchodu, hneď vedľa Michelangelovej Piety. Prikrytá bude skromnou mramorovou tabuľou s nápisom v latinčine Blahoslavený Ján Pavol II. Náhrobnú dosku z pôvodnej hrobky si nechajú veriaci v Krakove, kde Karol Wojtyła, predtým, ako sa stal pápežom, pôsobil ako arcibiskup. Nie všetci sú skorým blahorečením nadšení. „Predstavte si tú škodu na dôveryhodnosti cirkvi, keby sa vyliečenej mniške priznali jej choroby vrátili,“ postavil sa na stranu odporcov urýchleného procesu aj katolícky magazín Remnant. Liberálom v cirkvi sa zase nepozdáva, že Ján Pavol II. presadzoval tvrdý kurz voči všetkým, ktorí sa chceli odkloniť od konzervatívnej línie cirkvi. Druhej časti kritikov sa nepáči práve to, že pápež bol príliš ústretový voči ostatným náboženstvám. Podľa odporcov blahorečenia navyše Svätý Otec viedol cirkev v čase, keď dochádzalo k mnohým prípadom zneužívania detí kňazmi. Podstatne viac je však tých, ktorí na Jána Pavla II. nedajú dopustiť. „Obdobie jeho pontifikátu bolo dlhé, pozoruhodné a plné pamätihodných udalostí,“ povedal Norman Tanner, ktorý prednáša dejiny katolíckej cirkvi na Gregoriánskej univerzite v Ríme. „Ján Pavol II. bol výnimočnou osobnosťou. Po celý čas sa snažil najlepšie, ako vedel, aby zastával svoje povolanie zodpovedne a viedol cirkev správnym smerom,“ uviedol pre Pravdu. Jána Pavla II. si do Vatikánu prišli uctiť desiatky svetových lídrov. Medzi hlavami štátov nechýbal ani slovenský prezident Ivan Gašparovič. Omšu spojenú s blahore-

čením priamo pred Bazilikou sv. Petra sledovali predstavitelia takmer stovky štátov. Kurióznym hosťom bol prezident Zimbabwe. Robert Mugabe síce nedostal oficiálnu pozvánku, no ako hlava štátu, ktorý má s Vatikánom oficiálne styky, sa mohol zúčastniť. Voči africkému diktátorovi Európska únia uplatňuje sankcie a Mugabe má zákaz cestovať po Európe. Vatikán však nie je členom EÚ a pri tejto príležitosti dostal zimbabwiansky prezident od Talianska výnimku na tranzit.

Blahoslavení v poslednom čase

Josemaría Escrivá (1992): španielsky duchovný, ktorý v roku 1928 založil duchovnú organizáciu Opus Dei. Tá býva považovaná za najvplyvnejšiu katolícku lobistickú organizáciu. Pápež Ján Pavol II. ho blahorečil v roku 1992, 17 rokov po jeho smrti.

Matka Tereza z Kalkaty (2003): rádová sestra pôvodom z Albánska zasvätila svoj život pomoci chudobným a chorým v Indii, kde založila kongregáciu Misionárok milosrdenstva. Za svoju prácu získala Nobelovu cenu za mier. Proces blahoslavenia začal Ján Pavol II. za rekordný čas, len pol druhu roka po jej smrti.

Karol I.(2004): blahorečenie posledného rakúskeho cisára a uhorského kráľa, ktorý viedol monarchiu od roku 1916 do jej rozpadu o dva roky neskôr, vyvolalo rozporné reakcie. Podľa kritikov bol zodpovedný za nasadenie bojového plynu v prvej svetovej vojne, podľa Vatikánu sa snažil o mier, pomáhal chudobným a viedol duchovný život.

Zavraždení Španieli (2007): najpočetnejšia skupina osôb, ktorí boli kedy naraz blahorečení, prišla o život v španielskej občianskej vojne. V skupine 498 ľudí, ktorí zaplatili za svoju vieru smrťou, boli aj dvaja biskupi, 24 kňazov a 462 rehoľníkov.

Jerzy Popiełuszko (2010): poľský kňaz a podporovateľ hnutia Solidarita, ktorého brutálne zavraždila tajná polícia. Na jeho blahorečenie nebol potrebný zázrak, keďže zomrel mučeníckou smrťou.

John Henry Newman (2010): prvý človek, ktorého blahorečil osobne pápež Benedikt XVI. Newman, ktorý konvertoval z anglikánskej cirkvi na katolicizmus, býva označovaný za jedného z najväčších teológov 19. storočia. **Miroslav Surgoš, Pravda, 2.5.2011**

Slováci prišli za „svojím“ pápežom

Reportáž - Na blahorečenie Jána Pavla II. dorazili státisíce ľudí. Naši pútnici boli pritom.

„Ján Pavol II., celý svet ťa miluje,“ ozývalo sa včera na beznádejne zaplnenom Námestí svätého Petra vo Vatikáne. Státisíce pútnikov sa na vlastné oči prišli pozrieť na blahorečenie jedného z najobľúbenejších pápežov v histórii katolíckej cirkvi. Najmenší štát na svete zažíval najväčšiu udalosť od nástupu Benedikta XVI. na pápežský stolec pred šiestimi rokmi. V záplave poľských vlajok sa nestratili ani zástavy tisícok slovenských pútnikov. „Náš plný autobus vyrazil do Ríma už vo štvrtok,“ hovorí Jozefína z Majcichova, ktorá čakala na blahorečenie v skupine Slovákov mávajúcich našimi zástavami. Slovenský ostrov uprostred bielo-červeného poľského mora.

Preplnený Rím

Autobusov zo Slovenska smerovali koncom minulého týždňa do Vatikánu desiatky. „Síce sme šli takmer celú noc a deň, ale rozhodne to stálo za to,“ tvrdí Ľuboš od Tmavy. Okrem toho vypravili z Košíc špeciálny vlak so stovkami pútnikov. Ďalší prišli na blahorečenie autami. Včerajší deň vo Vatikáne však jednoznačne patril našim severným susedom, ktorí pricestovali na vyhlásenie svojho slávneho rodáka za blahoslaveného. „Poliaci čakali pred vstupmi na námestie celú

noc, aby sa dostali čo najbližšie k Bazilike svätého Petra,“ hovorí slovenská rádová sestra Karola z rádu dominikánok, ktorá v Ríme štvrtý rok študuje katechetiku. Aj preto sa tí, ktorí prišli neskôr, na námestie ani nedostali. Preplnené tak boli aj všetky okolité ulice. Do Vatikánu dorazilo mnoho Poliakov žijúcich v Kanade a USA. V noci na nedeľu boli plné všetky veľké chrámy v Ríme. „Vládne tu totálny chaos, organizátori to podľa mňa vôbec nezvládli,“ postťažoval sa pred začiatkom blahorečenia Stanislav, ktorý do Ríma prišiel z poľských Wadowic, rodiska Jána Pavla II.

Pozvánka pre pápeža

Keď však o desiatej dopoludnia papamobil priviezol Benedikta XVI. a začal sa slávnostný obrad blahorečenia, z ľudí opadla všetka únava a nervozita. Hneď ako na bazilike odhalili portrét Jána Pavla II. na námestí, na ktorom bývalý pápež takmer 27 rokov celebroidal omše, sa ozval veľký potlesk a skandovanie. Slovensko na slávnosti zastupoval okrem celej cirkevnej špičky prezident Ivan Gašparovič, ktorý sa nakrátko stretol s Benediktom XVI. „Zopakoval som mu pozvanie na Slovensko,“ povedal novinárom.

Poliaci čakali pred vstupmi na námestie celú noc, aby sa dostali čo najbližšie k bazilike. Sestra Karola, slovenská dominikánka v Ríme

Uzdravená priniesla pápežovu krv

Sestra z Francúzska trpela Parkinsonovou chorobou, akú mal aj Ján Pavol II. Zázračne sa vyliečila, keď sa k nemu modlila.

Práve ona počas blahorečenia priniesla v Ríme pred veriacich relikviu s krvou Jána Pavla II. Jej zázračné vyzdravenie zaistilo zosnulému pápežovi titul blahoslavený. Francúzskej sestre Marie Simon-Pierre (na snímke TASR/AP) zistili v roku 2001 Parkinsonovu chorobu. Presne tou istou chorobou trpel aj poľský pápež. Sestre z Normandie zasiahla ľavú časť tela, ruku aj nohu. Trpela bolesťami, lekári jej dávali len niekoľko rokov života. „Na Jána Pavla II. som sa nemohla v televízii pozerieť, lebo som vedela, že to isté čaká aj mňa,“ povedala pre taliansku televíziu Rai. Po smrti pápeža

sa jej stav ešte zhoršil. Spolu s ďalšími sestrami z rehole sa modlila k zosnulému pápežovi a prosila o uzdravenie. Na kartičku si napísala jeho meno. Jedného dňa, dva mesiace po jeho smrti, pocítila, že jej stav sa výrazne zlepšil. „Mohla som hýbať rukou. Vedela som, že som uzdravená,“ povedala. Symptómy choroby zmizli, lekári si to nevedeli vysvetliť. Vlni sa síce objavili pochybnosti, že sestra trpela inou neurologickou chorobou, ktorá môže sama ustúpiť, no cirkev napokon po dôkladnom skúmaní jej prípadu rozhodla, že išlo o zázrak, ktorý vykonal posmrtné Ján Pavol II. Zázrak by sa zrejme našiel aj inak. Do Vatikánu počas procesu blahorečenia prišli stovky návrhov zázrakov Jána Pavla II. (vas),

SME 2.5.2011

Lietajúci pápež k sebe pritáhoval davy veriacich

Ján Pavol II., vlastným menom Karol Jozef Wojtyła, sa stal v roku 1978 prvým netalianskym pápežom od čias Hadriána VI. a prvým slovanským pápežom vôbec. Jeho zvolenie tak vyvolalo vo svete prekvapenie a predovšetkým v rodnom Poľsku. Počas svojho pontifikátu zorganizoval vyše stovky ciest po svete, vďaka ktorým si vyslúžil prezývku „lietajúci pápež“, ktorý lákal obrovské davy veriacich. „Bol to úžasný človek, ktorý bol nesmierne skromný a pobožný. Dodnes si pamätám ako navštívil Slovensko. Bol to pre mňa zážitok na celý život,“ povedala pre HN Helena, veriaca z Bardejova. Nie všetci mali však pápeža v láske. Takmer tragicky skončil pred 30 rokmi neúspešný atentát, keď ho na Námestí sv. Petra v Ríme postrelil Turek Mohamed Ali Agca. Už štyri dni po atentáte však v nemocnici nahral príhovor k veriacim. „Za brata, ktorý na mňa strieľal a ktorému som úprimne odpustil,“ povedal vtedy Ján Pavol II. Jeho veľkodušnosť sa prejavila aj v postojoch k chudobným. Počas návštevy Filipín, keď jeho cestu z letiska lemoval múr zakrývajúci chudobné predmestia, dal zastaviť auto a navštívil ich. Presadzoval tradičnú náuku rímskokatolíckej cirkvi. Odmietal zrušenie celibátu, antikoncepciu, homosexualitu či umelé prerušenie tehotenstva. Ku sklonku svojho života mal problémy povedať súvisle niekoľko viet a slabo počul. Takisto trpel bolestivou artritídou v pravom kolene. Časopis Time ho vyhlásil za muža roka a týždenník European Voice ho nominoval na cenu Európan roka 2002. (jt, tasr), HN, 2.5.2011

Bude mať sviatok

Blahorečením pápeža Jána Pavla II. pribudne do kalendárov aj jeho sviatok. Bude to 22. október, deň, keď ho vysvätili za pápeža. Je zvykom, že reálnym cirkevným sviatkom býva takýto deň len v krajinách, kde blahorečená osoba pôsobila. Automaticky by tak 22. október mohli zaradiť medzi sviatky diecézy v Poľsku a Ríme. Inde musia biskupi požiadať Vatikán o povolenie. (jb), Plus jeden deň 2.5.2011

Ad: Kedy vzniká človek (30.4.)

Mnohí sa domnievajú, že cirkev úplne odmieta výskum na kmeňových bunkách. Nie je to tak. Odmieta iba taký výskum, ktorého výsledkom je zabitie embrya, pretože kmeňové bunky možno získať aj inak.

Mikrobiológ a bioetik Peter Sýkora považuje objav možností využitia kmeňových buniek pre regeneračnú medicínu za „jeden z najväčších medicínskych prevratov“, porovnateľný s objavom antibiotík. V tom mu treba dať za pravdu. Kmeňové bunky sa už vo svete úspešne používajú pri liečbe vyše 80 rozličných ochorení, medzi ktorými sú niektoré druhy leukémie, anémie, poškodenia miechy, poruchy imunity atď. Jedna vec však často zostáva opomenutá. Totiž fakt, že podiel využitia embryonálnych kmeňových buniek na terapiách, ktoré doteraz pomohli tisícom ľudí, sa rovná nule. To, čo dnes prináša preukázateľné výsledky, sú dospelé kmeňové bunky, teda tie, na získanie ktorých nie je potrebné zabíjať embryá.

Joseph a Isaac

Minulý týždeň som bol na senátnom pojednávaní v Jefferson City, Missouri, kde je v štádiu schvaľovania zákon týkajúci sa pupečníkovej krvi. Pani Darleene Davisová z Texasu tam prišla svedčiť a priviedla svojich dvoch synov Josepha a Isaaca ako živý dôkaz toho, že terapie založené na kmeňových bunkách dávajú novú šancu ľuďom s neliečiteľnými chorobami. Josepha, ktorý bol v detstve chorý na drepanocytózu, hemolytickú anémiu s nulovými vyhlídkami na vyliečenie, zachránila Isaacova pupečníková krv. Chlapec sa senátorom prihovril v plnom zdraví. Po pojednávaní som sa rozprával s Ann Langerovou z Cord Blood Registry, najväčšej banky na uchovávanie pupečníkovej krvi v Kalifornii. Podobných svedectiev, ako bolo to, čo sme si vypočuli v senáte, majú množstvo. Zhovárali sme sa o tom, ako by katolícka cirkev mohla pomôcť pri

šírení informácií o týchto možnostiach. Mnohí sa domnievajú, že cirkev výskum na kmeňových bunkách odmieta. Nie je to pravda. Odmieta pokusy, ktoré majú za následok rozobratie, a teda zabitie embryí. Kmeňové bunky však možno získať aj inými spôsobmi, napríklad prostredníctvom spomínanej pupečníkovej krvi. Využitie takto získaných alebo dospelých kmeňových buniek je eticky v poriadku. Na druhej strane, tlak na výskum v smere embryonálnych kmeňových buniek je ťažko pochopiteľný, a to nielen preto, že v liečbe ľudí doteraz nepriniesli fungujúce výsledky, ale aj preto, že ich použitie je imunologicky omnoho komplikovanejšie. Dospelé kmeňové bunky pri implantácii nenesú riziko odmietnutia, pretože ich darcom môže byť samotný pacient. Ak by sa aj podarilo vytvoriť implantáty z buniek embryí, pre pacienta by zostalo vysoké riziko nekompatibility. Polemizovať o tom, že možno, raz, jedného dňa sa podarí s embryonálnymi bunkami dosiahnuť ešte lepšie výsledky ako s dospelými, je pri súčasnom stave vecí zvláštne. Argument o ich väčšej potenciálnej univerzálnosti stráca na sile vo svetle objavu indukovaného pluripotentných buniek, teda „preprogramovania“ dospelých buniek do stavu univerzálnosti podobnej embryonálnym bunkám.

Extrémne zjednodušenie

Tiešim sa, že doktor Sýkora tento objav vníma ako „výborný“ a spolu s ním dúfam, že regeneračná medicína bude „fugovať“ aj bez toho, aby vyvolávala etické dilemy“. Výskum indukovaných pluripotentných buniek vidím ako eticky bezproblémový. Tiež súhlasím s tým, že poškríbanie sa z nikoho nerobí masového vraha. Nazývať embryá „drobnými dutými guľôčkami“ sa mi však vidí extrémnym zjednodušením a rozoberať ich pre výskumné účely zostáva pre mňa za hranicou prijateľnosti. **Martin Kramara, katolícky kňaz**

SME 3.5.2011

Dcéra svätice na Slovensku

Veľká udalosť v Rajeckých Tepliciach. Tamajších veriacich prišla navštíviť dcéra svätice. Jej matka, talianska lekárka položila svoj vlastný život za život svojho dieťaťa, za čo ju pápež vyhlásil za svätú. Obyvatelia Teplíc si jej hrdinstvo pripomínajú púťou už šiesty rok.

Giana Emanuela je živým dôkazom hrdinstva jej matky, svätej Gianny Betty Molovej. Stalo sa to v roku 1961. Keď bola jej matka v druhom mesiaci tehotenstva diagnostikovali jej nádor na maternici. Bol potrebný chirurgický zákrok. Nosiť po operácii pod srdcom dieťa bolo však obrovské riziko.

Gianna Emanuela, dcéra svätice: „Po operácii zostala na maternici jazva, ktorá sa mohla kedykoľvek otvoriť.“

Redaktorka: „Ona však bola rozhodnutá obetovať svoj život za život svojej dcéry. A to aj napriek tomu, že doma ju čakali tri deti. Týždeň po pôrode zomrela v obrovských bolestiach, podľa hla infekcii.“

Gianna Emanuela, dcéra svätice: „Svojim životom a činmi je moja matka príkladom pre všetkých ľudí.“

Redaktorka: „Giannu za túto obeť v roku 2004 vyhlásil pápež Ján Pavol II. za svätú. Vyzdvihol ju ako hrdinský vzor matky. Jej relikvie sa nachádzajú v Kostole Božského srdca Ježišovo v Rajeckých Tepliciach, kde sa od roku 2005 koná púť.“

Martin Čerňanský, farár: „Návšteva je veľkým obohatením pre našu farnosť, nakoľko tu žije veľa ľudí, veľa mladých rodín.“

Tomáš Galis, žilinský biskup: „Jej mama nebola svätá, pretože ju cirkev vyhlásila za svätú, ale preto, že keď žila na zemi, žila ako to povedal heroicky.“

Redaktorka: „Svätá Gianna jej tiež patrónkou tunajšieho domova pre osamelé tehotné ženy a matky s deťmi v núdzi.“

Veronika Chúpeková

Markíza, 30.4.2011

Pápežova továrň na svätých

Ján Pavol II. sa v istom zmysle sám stal produktom továrne na svätých, ktorou sa pod jeho dohľadom Vatikán stal. Za jeho pontifikátu cirkev svätorečila a blahorečila viac ľudí

než za všetkých jeho predchodcov dohromady. Podľa šéfa Kongregácie pre blahorečenie a svätorečenie Angela Amata za to môžu aj krvavé dejiny 20. storočia. „V Európe pri-

niesli najväčšie počty mučeníkov za celú históriu. Občianska vojna v Španielsku, nacistický a komunistický režim,“ vypočítaval Amato. **idnes.cz, SME, 2.5.2011**

Mal slovenský ruženec

Veriaci zo Slovenska spravili pre Jána Pavla II. ruženec, s ktorým sa modlil každú prvú sobotu v mesiaci vo Vatikánskom rozhlase. Potvrdila to europoslankyňa Anna Záborská. Podľa nej by bolo prirodzené, keby mu v Bratislave zasvätili kostol. Predchádzajúci pápež mal totiž k Slovensku veľmi vrúcny vzťah.

(tasr), Plus jeden deň 2.5.2011

Mizivé čísla, neúmerná moc

Nikdy som nechápala drzosť, s ktorou katolícka cirkev po roku 1989 vstúpila prostredníctvom volieb do svetských štruktúr. Iste, každá cirkev má pravo sa prezentovať, ale nasilu pretláčať dogmy, ktorým verí iba ona, sa mi zdá nehorázne. Kazateľnicu zamenila za rečnícky pult v parlamente. V každom volebnom období si uzurpovala rezort, ktorý z nás urobil takmer praktikujúcich katolíkov. Do školstva vniesla vyučovanie náboženstva. Keď viedli rezort vnútra, „chybička sa vkradla“, a už sme štátom s prokatolíckou Vatikánskou zmluvou. O vzťahu ich rezortu spravodlivosti ku gejom a lesbám nehovoriac! A teraz v zdravotníctve? Cez lekármu „nepovinné“ odmietanie interrupcií, chorý postoj k antikoncepcii či zdražovanie antidepresív vstupuje katolícka cirkev opäť tam, kam nepatrí - do nášho súkromia. Ako môže niekto s takými mizivými volebnými výsledkami tak výrazne ovplyvňovať bežný život!? Jana Kapustová, bývala štatutárka OZ Altera

Pravda, 30.4.2011

Omše museli ustúpiť hokeju

Niektorí trenčianski seniori smútia. Pre šampionát sa posúva čas večernej omše v piaristickom kostole. Cirkev tak urobila z jasného dôvodu. V pôvodnom čase je na námestí, kde sa kostol nachádza, množstvo hlučných

Stručné dejiny práce

Či je práca človeku na osoh, alebo ho ubíja - na to malo ľudstvo v priebehu dejín rôzne odpovede.

Historicky prvou pracovnou náplňou človeka malo byť obrábať a strážiť raj. Ibaže po vyhnaní z neho sa už práca stala trestom ľudstva za neposlušnosť Adama a Evy. „Pre teba bude pôda prekliata... s námahou sa z nej budeš živiť... V pote tváre budeš jesť chlieb,“ hovorí sa v Mojžišovej Genezis.

Nie veľmi obdivne sa k práci správali i starí Gréci. Slobodní muži mohli byť ešte tak vojakmi či obchodníkmi, umelcami či architektmi. Akákoľvek ťažká práca bola hodnou len otrokov. Ten, kto pracoval, aj keď nepotreboval, podryval štátne usporiadanie. Aj filozofi ako Platón či Aristoteles vnímali prácu ako stratu času, ktorá má brániť v dosahovaní cnosti, múdrosti a morálky. Ani v Rímskej ríši neboli otroci cenení oveľa viac ako dobytok. Počas stredoveku sa do pôvodného kresťanského vnímania práce ako božieho trestu začínalo primiešavať vnímanie práce ako niečoho, čo umožňuje komunite či jednotlivcovi prežiť. Tomáš Akvinský vypracoval zoznam profesií, na čele ktorých bolo poľnohospodárstvo nasledované remeselníkmi a obchodníkmi. Všetky cirkevné práce však boli dané do vyššej kategórie, ideálom bolo modliť sa a meditovať. Radikálnu zmenu priniesol až Mar-

tin Luther, ktorý veril, že ľudia môžu slúžiť Bohu aj svojou prácou, aj keď kumulácia majetku či požíciavanie peňazí za zisk stále považoval za hriech. Celkom nový prístup k práci založený na náboženstve priniesol Ján Kalvín, podľa ktorého lenivý človek bol odsúdený na zatratenie, kým aktívny a ťažko pracujúci mal bližšie k tomu stať sa Božím vyvolencom.

Tieto zásady sa neskôr sekularizovali a stali sa základom západnej kultúry a vytvorili podmienky pre rast kapitalistického systému, tvrdil nemecký sociológ Max Weber. Práca sa stala kľúčom k osobnému úspechu. Industriálna doba však neskôr nahradila individuálnu zručnosť remeselníka disciplínou anonymného robotníka.

Koľko robíme?

Počet odpracovaných hodín týždenne v Európe v roku 2010

Grécko	42,3
Česko	41,2
Slovensko	40,6
Maďarsko	39,8
Francúzsko	38,0
Rakúsko	37,8
EÚ priemer	27 37,5
Veľká Británia	36,4
Nemecko	35,7
Írsko	35,0
Taliansko	27,8

ZDROJ - Eurostat
SME, 30.4.2011

ľudí. Tí na veľkopoľnej obrazovke pozerajú zápasy.

Hokejový ošial si vychutnávajú Trenčania každý deň na veľkopoľnej obrazovke v centre mesta. O 18-jej hodine sa na rovnakom námestí začínajú pravidelné omše. Počas majstrovstiev ich presávajú.

Richard Nemeč, hovorca MsÚ v Trenčíne: „Začiatok zápasov kolidoval s omšou tu v piaristickom kostole.“

Stanislav Bujdák, správca kostola: „Kvôli tej zvýšenej hlučnosti, ktorá by počas týchto zápasov mohla byť tu na susednom Mierovom námestí, rozhodli sme sa sväté omše posunúť na 19.00 hodinu, do času, kedy nie je žiaden hokejový zápas.“

Redaktorka STV: „Zjednodušene by sa dalo povedať, že fanúšikovia si v drese odskočia medzi zápasmi na

slovo božie a neprídu tak ani o pôžitok z kázne, ani o ten z hry.“

Anna, mníška: „No tak určite, tak je to správne.“

Veriaca: „Aby ľudia viacej chodili do kostola, tak to asi preto preložili.“

Redaktorka STV: „Správca kostola prízvukuje, že týmto krokom nevychádza v ústrety fanúšikom hokeja, ale veriacim, aby nemali omše prerušované skandovaním. Nie všetci seniori o presune vedia.“

Stanislav Bujdák, správca kostola: „Niektorí to nevedia. Boli aj také prípady a bolo ich dosť, že prišli o hodinu skôr, takže buď museli ísť na omšu do niektorého iného kostola.“

Redaktorka STV: „Čas konania večerných svätých omší sa vrátil i v tomto kostole do pôvodného stavu 16. mája.

Dominika Kusá
STV 1, 2.5.2011

Strach holubičieho národa

Mám strach. Veta, ktorú niekedy vyslovujeme podvedome, pri banálnych veciach, ani sa nad ňou nezamyslíme. Strach z ohňov pekelných (alebo tých inkvizitických) dlhé stáročia udržiaval ľudí v úlohe ovečiek v názorovo utilitárnom košari navzájom sa prepletajúcej cirkevnej a svetskej moci.

Strach pred stratou práce a spoločenského statusu urobil zas z mnohých našich susedov za minulého režimu, ak už nie rovno agentov ŠtB, tak aspoň poslušných a totalitnej diktatúre neodporujúcich ľudí. Skrátka, celé generácie nášho národa sa naučili žiť s každodenným strachom, až sa stal ich prirodzenou vlastnosťou.

Roky nádeje

A potom prišiel november 1989 a náš strach sme zahnali štrnganím kľúčov a sľubovaním si lásky. A na chvíľu sa naozaj zdalo, že úspešne. Začali sme budovať slobodnú spoločnosť so slobodnými ľuďmi, ktorí mohli slobodne cestovať a slobodne prejavovať svoj názor. Už sme nepotrebovali mať obavy angažovať sa v politickej strane alebo občianskom združení, vypovedať či napísať svoj názor na spoločenské problémy. A predsa... Zostalo to v nás.

V generácii našich rodičov, ale aj v nás samotných. Evolúcia spoločnosti neprebíha totiž len samotnou zmenou jej zriadenia, ale najmä zmenou postojov a zmýšľania ľudí. A tie si vyžadujú čas a spravidla aj výmenu generácií. Na Slovensku určite.

Nevyčnievať z radu

Predchádzajúce štyri desaťročia zanechali v ľuďoch poznačených socializmom neviditeľnú, ale hlbokú stopu. Hoci represívny systém prestal existovať, púť sebazáchovy prejavujúci sa podriaďovaním sa mocenskej štruktúre v spoločnosti zostal vlastný väčšine z nás. V priebehu pár rokov sa z formálne oslobodených a naoko slobodných ľudí zase stala akoby jednoliata masa ľudí bez identity a mienky, prejavujúcich svoj názor iba ak anonymne, v dedinských krčmách alebo diskusiách na internetových portáloch, aj to spravidla jazykom primitívnych kočičov. Či už je to skutočný strach o svoje miesto, alebo len jednoducho vypočítavosť, otvorene a verejne sa „priznať“ k svojmu (sveto)názoru, filozofickému a politickému smerovaniu či sexuálnej orientácii dokáže len málo ľudí. A je úplne jedno, či si názorovú utilitu vymáha systém represívnymi

prostriedkami alebo slobodu slova a názoru zaručuje v ústave. Stále je najistejšie a najpohodlnejšie nevyčnievať z radu.

Mlčanie jahniat

Presadzoval predchádzajúci režim svetonázor vedeckého ateizmu? Bez problémov; väčšina spoločnosti nemala problém akceptovať ho. Keď po Nežnej revolúcii cirkev získala opäť vysoký spoločenský kredit a miesto na výslni, z národa ateistov sa cez noc stal jeden z najzbožnejších národov v Európe.

Ak odmietneme tézu, že väčšina ľudí sa zrazu priklonila k viere v Boha na základe vlastného poznania, je zjavné, že ľudia sa jednoducho prihlásili k filozofii politickej elity. A to, či ľudia klamali predtým alebo teraz, je vlastne úplne jedno. Podstatné je, že sa klaňajú mocensky presadzovanému svetonázoru, či už je jeho symbolom kosák a kladivo alebo kríž. Morálny kódex budovateľa socializmu vymenili za mravoučné učenie tej-ktorej cirkvi a systém šliapie ďalej. Matrix jednoducho nepustí... Vyžaduje napríklad nadriadený v nemocnici uplatnenie si výhrady svedomia pri interrupciách z náboženských dôvodov? Bez problémov... svedomie sa ľahko prispôbívá tlaku zvonka. Aj keď sa nájde pár statočných, ktorí majú odvahu ozvať sa (a patrí im za to vďaka a uznanie), urobia to radšej skryto. Radšej ma nemenujte... na kameru vám to nemôžem povedať, mám strach o môj job.... Podobne je to u žien, ktoré radšej znášajú sexuálne obťažovanie na pracovisku, akoby riskovali konfrontáciu s nadriadeným a svoje miesto.

Tých príkladov je samozrejme oveľa viac; obdobne to platí pri vymáhaní iných práv a osobných slobôd, či už na pracovisku alebo aj mimo neho. Otvorene si to rozdať so systémom moci si trúfa len málo z nás. A práve tá pasivita mlčiacej väčšiny dáva systému samotnému najväčšiu moc. Systému, tvorenému a udržiavanému strachom ľudí z vlastnej slobody a z prejavovania svojho názoru. Iného názoru. Pluralitná spoločnosť sa javí u nás iba prázdny teoretickým konceptom, bez reálne naplneného obsahu. Samozrejme, nejde pritom len o pluralitu v oblasti svetonázorov.

Strach ako výhoda

Bolo predtým automatické byť členom alebo členkou v odboroch? Bez

problémov; angažovanosť v ROH, keď okrem rodinných rekreácií vlastne o nič nešlo, bola takmer stopercentná. A dnes? Kým odbory v západných krajinách Európy dokážu zmobilizovať na ulice desaťtisíce ľudí, u nás sa stali bezzubým aparátom zabezpečujúcim slušnú existenciu iba ak svojim vlastným odborárskym bosom. Je len prirodzené, že Slovensko je obľúbenou destináciou ázijských koncernov využívajúcich možnosť vyrábať priamo v EÚ, kombinovanú s bezproblémovým uplatňovaním feudálnych pracovno-právnych vzťahov importovaných spolu s vrcholovým manažmentom. Servilnosť politických elit a poslušnosť vlastných zamestnancov im zabezpečuje nerušenú prevádzku za podmienok, za ktoré by ich Francúzi zrejme defenestrovali. A tak sa paradoxne slovenský strach stal z hľadiska globálneho trhu zaujímavou konkurenčnou výhodou.

...izmy a Roosevelt

Najväčším ohrozením pre našu slobodu je zjavne naša vlastná národná mentalita. Mat' vlastný názor, niest' zaň zodpovednosť a prípadne aj neprijemné následky vedie ľudí logicky k záveru, že jednoduchšie je mlčať a prispôbiť sa väčšine. Sme skrátka národ holubičí, kde stále platí, že mlčať je zlato a múdrejší ustúpi. Pravda, ak má ešte kam... A tých pár z nás, čo už nemá kam ustúpiť, alebo jednoducho nechce, čo svoj názor má, vyčlenia s istotou božích mlynov melúce mocenské štruktúry z mlčiacej masy na okraj. Napríklad tým, že im vymyslia pomenovanie ako nejaký ten -izmus (ekoalarmizmus, humanrightizmus), priradia k relatívne akceptovanému pojmu vhodný prívlastok (militantný ateizmus, ľavicový liberalizmus, bojovný sekularizmus) alebo ich vlastnú identitu zmenia na ekvivalent pejoratívneho označenia (feministky a lesbi). Takto vyčlenená menšina ľudí s vlastným názorom nakoniec stojí ako kričiacie memento na okraji mlčiacej spoločnosti hermeticky uzavretej do seba a paralyzovanej strachom z vlastnej slobody. „Jediná vec, ktorej sa musíme obávať, je strach samotný,“ povedal pri svojej inaugurácii v roku 1933 jeden z najznámejších prezidentov USA Franklin D. Roosevelt. Nie je to len podobná krízová situácia, ktorá robí jeho výrok pre nás, národ holubičí, stále aktuálnym.

Oľga Pietruchovej odborníčka v oblasti ľudských práv, **Pravda, 30.4.2011**

Zatvorili im nocľaháreň

Bezdomovci: Aj psy sa majú v Trenčíne lepšie ako my

Trenčianskych bezdomovcov vyhodili na ulicu. Tentoraz sa o to postaralo mesto, ktoré im zavrelo jediné nocľaháreň. Viac než štyri desiatky mužov a žien bez strechy nad hlavou skončili na lúke pod sídliskom Juh a teraz sa boja o svoju bezpečnosť.

„Bezdomovci nech aj skapú, mesto sa môže za to hanbiť,“ hovoria sklamané bývalí obyvatelia nocľahárne. „Vonku každému prekážame, pozabijajú nás ako psy,“ obávajú sa. Neraz si na nich vybili zlosť alkoholom podgurážení výrastkovia, ktorí sa pravidelne opijajú v krčmách, iba niekoľko sto metrov od miesta, kde si bezdomovci zložili svoj skromný majetok. Ako tvrdia, oznam, že majú odísť, sa objavil v piatok bez predchádzajúceho upozornenia. Priestory mali opustiť v nedeľu, napokon sa tak stalo včera ráno. „Nikto s tým nerátal. Nebudeme sa mať ani kde umyť,“ postťažoval sa Karol Hladena (42), ktorý tam býval štyri roky. Bezdomovcom sa stal pred 15 rokmi, keď prišiel o prácu na farme v Česku, kde aj býval. „Domácich si nechali a cudzích prepustili,“ vysvetlil.

Chcú pomáhať

Bezdomovci spísali petíciu, ktorú poslali riaditeľke nocľahárne, primátorovi a mestským policajtom. Zostala však vraj bez ohlasu. „Zavrieť nocľaháreň nám nariadila hygiena, pretože unimobunky sú v dezolátnom stave. Po oprave ich otvoríme opäť na jeseň. Primátor hľadá riešenie, ako bezdomovcom pomôcť. Momentálne rokuje s cirkvou, ktorá by sa o nich chcela starať. Problémom sú však vhodné priestory,“ informoval hovorca mesta Richard Nemec. „Nocľaháreň môžu prerábať cez deň a my im pri tom pomôžeme. Ide nám len o to, aby sme sa mali kde osprchovať a vyspať,“ bráni sa Hladena. „Aj psy sa majú v Trenčíne lepšie ako my, majú svoj útulok a s nami jedajú ako so špinavými handrami,“ uzavrel pobúrene.

MARTIN KUKUČKA
Plus jeden deň 3.5.2011

Zvoleny proti svojej vôli

Film o pochybujúcom pápežovi bude za Taliansko súťažiť v Cannes

Niektorí vravia, že Habemus Papam je lekciami tolerantnosti a irónie, niektorí si zas myslia, že taký film treba bojkotovať.

Netreba veriť, keď sa teraz bude hovoriť, že Nanni Moretti je kontroverzný režisér. Nie je. Jeho filmy nikdy neboli na hranici vkusu, slušnosti, morálky a netrčalo z nich to, že by chceli popudzovať alebo šokovať. Akurát, že Moretti vo verejnom živote prejavuje svoje názory čitateľnejšie ako jeho kolegovia a je známy ľavičiara antiklerikál. Vo svojom novom filme Habemus Papam nepristúpil k pápežovi ako k neochvejnej inštitúcii, ale ako ku skrúšenému človeku - a to mohlo po jeho premiére vyvolať isté napätie.

Necenzurujte ho

„Svätý otec, máte problém s vierou?“, pýta sa v Morettiho filme psychiater pápeža. Pápež je nový, vo funkcii je len pár dní a psychiater si zavolať preto, že z nej má stres. Je to filmový príbeh zo súčasnosti, ale Moretti sa inšpiroval rokom 1294, keď žil v talianskych horách mních Pietro Angelerio. Kardináli ho vyrušili z pokojnej meditácie, keď mu prišli oznámiť, že ho zvolili za pápeža a potom mu už pred strachom z veľkej zodpovednosti nepomohlo nič. Najprv vyhľadal lekársku pomoc a po pár mesiacoch sa rozhodol, že najlepšie bude, keď sa funkcie vzdá. V Taliansku sa o tomto filme hovorilo už minulý rok, aj na ministerstve kultúry sa riešilo, či práve takýto film má dostať podporu 600-tisíc eur z fondu Eurimages. Denník La Repubblica citoval názor poradcu ministra pre oblasť kinematografie Claudia Sorrentina, že režiséra s takým množstvom fanúšikom po celom svete by nemal nik cenzurovať, či je jeho film antiklerikálny, alebo nie. A o zmierenie sa pokúsili aj samotní

úradníci z Eurimage, výšku podpory vysvetlili tým, že Moretti vie, na rozdiel od iných filmárov, dobre vyplňovať formuláre.

Neberte ho vážne

Habemus Papam prišiel do talianskych kín pred dvomi týždňami. Moretti povedal, že to nie je film o cirkevnej hierarchii, ale film o človeku, ktorý sa bál, že nenaplní vysoké očakávania. Konzervatívne noviny Il Foglio to napríklad prijali, napísali, že Habemus Papam je „lekciami tolerantnosti a irónie“. Slovenský portál Postoy zverejnil celkom priaznivý článok vaticanistu Andrea Tornelliho, ktorý píše, že Moretti je kontroverzný režisér a pridal aj návod, ako k filmu pristúpiť: „Dôležité je, nebrať ho príliš vážne.“ A noviny Avvenire zverejnili výzvu reverenda Salvatorre Izzu, aby veriaci film bojkotovali a „nepomáhali financovať projekt, ktorý uráža ich náboženstvo“.

Prehĺbená depresia

Po vlašajšom festivale v Benátkach boli talianski režiséri sklamaní z Quentina Tarantina, predsedu poroty. Mysleli si, že ako milovník talianskych krimi im bude trochu nadsádzať a že teda skončia s nejakou cenou. Nenadľžal a kritik Paolo Speranza v novom čísle časopisu Kino-Ikon napísal, že to len prehĺbilo depresiu talianskych filmárov, presvedčených, že ich kinematografia je nezaujímavá a neviditeľná. Habemus Papam bude o pár dní súťažiť na festivale v Cannes. Moretti tam už vyhral v roku 2001 s výborným filmom Synova izba. Hral v ňom psychiater, ktorý musel uniesť smútok po smrti svojho syna.

Kristína Kúdelová
SME 3.5.2011

Habemus Papam nie je film o cirkevnej hierarchii, ale o človeku, ktorý sa bál, že nenaplní očakávania. Nanni Moretti, režisér

Hygiena zatvorila trenčiansku nocľaháreň

Nocľaháreň pre bezdomovcov v Trenčíne museli zatvoriť, Úrad verejného zdravotníctva nepovolil jeho ďalšiu prevádzku. „Ak by sme nocľaháreň v súčasnom stave nechali otvorenú, mestu by hrozila vysoká pokuta,“ povedala šéfkva útvaru sociálnych vecí na mestskom úrade Zdenka Tvrdá. Nocľaháreň budú môcť znova otvoriť až o niekoľko mesiacov, po vybavení povolení. Mesto hľadá iné priestory, rokuje o útulku aj s cirkvou.

(mk)

Pravda 6.5.2011

Austrálsky biskup hovoril o vysväcovaní žien a ženatých. Pápež ho zbavil ‚služby‘

Pápež Benedikt XVI. odvolal austrálskeho biskupa, ktorý sa netajil svojimi názormi, že by cirkev mala zväziť vysväcovanie žien a ženatých mužov za kňazov. Vatikán uviedol, že pápež „zbavil pastierskej služby“ biskupa Williama Morrisa z diecézy Towoomba v austrálskom štáte Queensland.

Je to radikálny krok v porovnaní so štandardným postupom Vatikánu, ktorý obvykle nehovorí priamo, že zbavil funkcie cirkevného činiteľa. Oveľa častejšie požiada kritizujúcich cirkevných činiteľov, aby rezignovali a potom oznámia, že pápež prijal ich rezignáciu.

Podľa austrálskych médií 67-ročný Morris cez víkend veriacim oznámil, že odchádza do predčas-

ného dôchodku. „Pápež Benedikt XVI. si myslí, že túto diecézu bude lepšie spravovať nový biskup,“ uviedol v liste, ktorý prečítali na nedeľnej svätej omši.

Morris v roku 2006 vyhlásil, že cirkev by mala vzhľadom na nedostatok kňazov uvažovať o vysväcovaní žien a ženatých mužov. Teraz uviedol, že jeho myšlienku zle pochopili a že nedostal príležitosť ju spresniť. Podľa denníka The Australian Morris nikdy rezignáciu neponúkol.

Pápež Benedikt XVI., ktorý v nedeľu blahorečil svojho predchodcu Jána Pavla II., vytrvale obhajuje vatikánske učenie, že jedine slobodný muž môže byť vysvätený za kňaza rímskokatolíckej cirkvi. **ČTK, Pravda, 3.5.2011**

Reakcie svetových politických lídrov na zabitie Usámu bin Ládina

Federico Lombardi, hovorca Vatikánu:

- Aj keď sa kresťania „netešia“ zo smrti, slúži im na pripomenutie zodpovednosti každej osoby pred Bohom a ľuďmi. Usáma bin Ládin mal vážnu zodpovednosť za šírenie sporov a nenávisť medzi ľuďmi, spôsobiť smrť nespočetného množstva ľudí a zneužívať náboženstvo na tieto účely.

Ivan Gašparovič, prezident SR:

- Zabitie Usámu bin Ládina je zadostučinením spravodlivosti, ale al-Káida ďalej existuje a môže sa stať, že jeho nástupca môže byť ešte agresívnejší. Skutočným víťazstvom bude až keď sa podarí zlikvidovať sieť teroristickej organizácie al-Káida vo svete.

Anders Fogh Rasmussen, šéf NATO:

- Je to významný úspech pre spojencov v NATO a všetky krajiny, ktoré sa pripojili do nášho úsilia v boji proti hrozbe globálneho terorizmu, aby sa svet stal bezpečnejším miestom pre nás všetkých. Angela Merkel, nemecká kancelárka:

- Sily mieru dosiahli úspech. Me-

dzinárodný terorizmus tým však ešte porazený nie je. Všetci musíme zostať bdeli.

José Barroso, predseda Európskej komisie:

- Jeho smrť robí svet bezpečnejším miestom a ukazuje, že takéto zločiny neostanú nepotrestané. Ide o veľký úspech v našom úsilí zbaviť svet terorizmu.

David Cameron, britský premiér:

- Usáma bin Ládin bol zodpovedný za najhoršie teroristické zverstvá, aké kedy svet videl. To, že bol vypátraný a že už nebude môcť pokračovať vo svojom globálnom teroristickom ťažení, je veľký úspech. Správa, že Usáma bin Ládin je mŕtvy, priniesie ľudom vo svete veľkú úľavu.

Silvio Berlusconi, premiér Talianska:

- Smrť bin Ládina je veľký výsledok v boji proti zlu, veľký výsledok pre USA a pre všetky demokratické štáty. Nemali by sme však poľaviť v bdlosti.

Nicolas Sarkozy, francúzsky prezident:

- Mor terorizmu utrpel historický

Slovenská rytá známka je najkrajšia v Európskej únii

Poštová známka k 400. výročiu konania Žilinskej synody vyhrala prvé miesto v súťaži o najkrajšiu rytú poštovú známku Európskej únie Grands Prix de l'Art Philatélique. O víťazstve rozhodla cez víkend odborná porota v Bruseli. Znáмка vyšla v exkluzívnej háččkovej úprave v limitovanom náklade 60-tisíc kusov. Autorom výtvarného návrhu je Dušan Kállay a autorom ocelorytiny Martin Činovský. Žilinská synoda sa konala pod záštitou uhorského palatína grófa Juraja Thurzu z Betlanoviec, stúpenca reformácie augsburského smeru. Dizajn známky preto umelecky stvárňuje hlavný obraz z takzvaného Thurzovho oltára, ktorý si dal palatín vyhotoviť do kaplnky svojho hradu na Orave. Oltár neskôr preniesli do evanjelického kostola v Nécpaloch, kde sa nachádza dodnes. Unikátny neskororenesančný oltár, nazývaný Speculum Justificationis, pochádza z roku 1611. Namaľoval ho nemecký maliar Paul Juvenel starší podľa grafickej predlohy norimberského ryta Josta Ammana. Komplikovaná kompozícia obrazu tematizuje kľúčové vieroučné otázky. Motívy a nápisy interpretujú tézy o ospravedlnení hriešneho človeka pred Bohom v protestantskom ponímaní. O poštovej známke sa začalo hovoriť hneď po jej vydaní ako o najkrajšej slovenskej známke vydanéj po roku 1993. Koncom minulého roka získala dve ceny ministra dopravy a získala aj ocenenie generálnej riaditeľky Slovenskej pošty, Krišťáľovú známku za najkrajšiu známku roka.

„Dizajn známky umelecky stvárňuje hlavný obraz z takzvaného Thurzovho oltára.

sita, Pravda 3.5.2011

neúspech, ale nie je to koniec al-Káidy. Boj proti zločincovi, ktorí sa k nej hlásia, musí bez oddychu pokračovať a musia sa v ňom spojiť všetky štáty, ktoré sú obeťami týchto zločincov. **Nový Čas 3.5.2011**

Cirkev si pred sčítaním zaplatila aj bilbordy

Tesne pred sčítaním obyvateľstva katolícka cirkev nasadila bilbordy, na ktorých vyzýva, aby sa ľudia prihlásili k svojmu vierovyznaniu. Na bilbordoch je bývalý pápež Ján Pavol II. počas návštevy v Bratislave v roku 2003 a jeho výrok „Nikdy sa nehanbi za evanjelium!“ Pod tým je upozornenie na sčítanie ľudu 21. mája. Podľa analytika Jána Baránka táto kampaň zrejme nebude mať veľký vplyv na rozhodovanie obyvateľov, no cirkev dobré výsledky pri sčítaní potrebuje pre posilnenie svojej prestíže v spoločnosti. Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik osadenie bilbordov zdôvodňuje nedávnym blahorečením Jána Pavla II. vo Vatikáne. „Cieľom bolo pripomenúť jeho návštevu na Slovensku,“ uviedol. Koľko bilbordov vyhotovili a čo to stálo, odmietol povedať. „Cirkev to však celé financovala z vlastných zdrojov,“ dodal Kováčik. Bilbordy s pápežom nie sú prvou aktivitou cirkvi pred sčítaním obyvateľstva. Už v marci sa do Katolíckych novín vkladali letáky, na Veľkú noc sa vo všetkých rímskoo gréckokatolíckych kostoloch čítali pastierske listy s výzvou, aby sa veriaci pri sčítaní hlásili k svojmu vierovyznaniu. Ako bude kampaň pokračovať, Kováčik neprezradil. „Nechajte sa prekvapiť,“ odpovedal. Podľa medializovaných informácií by však mala preniknúť i do médií. Kováčik tvrdí, že kampaň bola potrebná: „Je namieste, lebo ten masívny atak proti tomu, aby sa ľudia hlásili k vierovyznaniu, je v médiách silný - aj prostredníctvom vášho deníka.“ Blížiac sa sčítanie ľudu zmobilizovalo i evanjelických biskupov. Tí sa s pastierskym listom obrátili na veriacich už v decembri minulého roka. Na webovej stránke cirkvi teraz prezentujú známe osobnosti, ktoré sa hlásia k evanjelickej viere, ako napríklad herca Dušana Jamricha, spisovateľa Lubomíra Feldeka, veľvyslanca v Etiópii Milana Dubčeka či poslancu a podpredsedu OKS Petra Osuského. Tajomníčka evanjelickej cirkvi pre médiá Edita Škodová však pripomína, že kampaň ani bilbordy nepripravujú: „Ani to, čo robíme doteraz, nepovažujeme za kampaň. Len upozorňujeme, že sa blíži sčítanie ľudu, kde sa bude zisťovať aj vierovyznanie.“ Bez kampane je i židovská obec. „Na valných zhromaždeniach náboženských obcí sa

iba povedalo, aby sa pri sčítaní prihlásili za židov,“ povedal hovorca Ústredného zväzu židovských náboženských obcí Jaroslav Franek. K židovstvu sa dnes podľa neho u nás hlási asi 1 500 ľudí, podľa odhadov ich má však židovský pôvod tri- až šesťtisíc. Katolícka cirkev popiera, že by sa kampaňou pripravovala na budúce financovanie cirkvi, ktoré môže byť závislé od počtu veriacich. „Sčítanie na to nemá vplyv,“ tvrdí Kováčik. Analytik Ján Baránek má opačný názor. „Samozrejme, že je za tým financovanie cirkvi. Bolo by to iné, keby sme mali dobrovoľnú cirkevnú daň,“ vysvetlil. Výsledky sčítania sú pre cirkev podľa neho aj vizitkou. „Vždy sa totiž bude porovnávať, či katolíkov pribúda, alebo ubúda. Je to vec prestíže,“ hovorí Baránek, ktorý si myslí, že takéto kampane počty veriacich nezvýšia: „Je to iné ako voľby. Viera sa u ľudí ľahá celým životom, netreba im vnucovať názor.“ Historička Katarína Zavacká upozorňuje na paradox, že sčítanie ľudu podľa zákona síce nemá mať vplyv na dôležité rozhodnutia, napríklad v cirkevných otázkach, ale v skutočnosti sa cirkev na tieto výsledky zakaždým odvolávala. „Pripomíjala, koľko má veriacich, koľkí k nej patria, na čo má preto nárok a podobne. Využívala tieto informácie vo svoj prospech. Stále argumentuje tým, aký je slovenský národ kresťanský a katolícky,“ zdôvodnila Zavacká. Tak to podľa nej bude i teraz a katolícka cirkev po sčítaní opäť využije možnosť, aby pripomenula, aké množstvo ľudí sa k nej prihlásilo a akú veľkú časť obyvateľstva reprezentuje.

Radovan Krčmárik, Pravda 4.5.2011

Ako bude vyzerať sčítanie

- sčítací komisári začnú od 13. mája navštevovať domácnosti, ktoré patria do ich sčítacieho obvodu

- sú povinní preukazovať sa osobitným poverením, ktoré vydal starosta obce alebo príslušný orgán štátnej správy

- komisár odovzdá členom domácnosti sčítacie tlačivá

- sčítací komisár nevstúpi do domácnosti, pokiaľ ho sami nevyzve zoroj: statbtics.sk

„Vždy sa bude porovnávať, či katolíkov pribúda, alebo ubúda. Je to vec prestíže. Takéto kampane počty veriacich nezvýšia. Je to iné ako voľby Ján Baránek analytik

Cirkev a sčítanie obyvateľstva

- pri poslednom sčítaní ľudu v roku 2001 sa k cirkvám prihlásilo 84% obyvateľov, teda až 4,5 milióna ľudí

- rímskych katolíkov bolo 68,9% (3,7 mil.), evanjelikov 6,9% (cca. 373-tisíc), gréckokatolíkov 4,1% (cca. 220-tisíc), židov 3 000, jehovistov 20-tisíc

- 13% sa neprihlásilo k nijakému náboženstvu, 3,5% bolo nerozhodnutých

- ľudia sa hlásili aj za členov Hare Krišna, jogy, Osho, ženu a pod.

- v sčítaní ľudu bude vo výbere opäť chýbať možnosť prihlásiť sa k „ateistom“, je tam len možnosť „bez vyznania“

Duše a peniaze

Tak už nielen hokej, plastové okná či spodnú bielizeň propaguje veľkoplošná reklama po celom Slovensku. Do útoku na upútanie pozornosti zatrubila aj katolícka cirkev. Objavujú sa obrovské plagáty, ktoré ľudí vyzývajú, aby sa priznali k svojmu vierovyznaniu. Kostolní manažéri na to superaktívne využívajú fotografiu s pápežom Jánom Pavlom II., ktorého nedávno vyhlásili za blahoslaveného. Čože zrazu také horúčkovité samouvedomovanie? Bilbordy nenechávajú nikoho na pochybách: blíži sa celoštátne sčítanie. A je vecou prestíže doma i v zahraničí, koľko dušičiek si vyberie tú či onú cirkev. Pred desiatimi rokmi 3,7 milióna obyvateľov odľaklo kolónku rímsky katolík. Bola by to v kresťanskej krajine hanba, keby ich malo byť teraz menej! Drahá kampaň (počíta sa aj s inzerciou v médiách) nemá zabezpečiť iba vyjadrenie tak povediac duchovnej inklinácie. Podobne ako sa počet hlasov pre jednotlivé politické strany po voľbách zohľadní v peniazoch, aj výsledky sčítania ľudu ukážu, na aký veľký diel koláča zo štátneho rozpočtu sa budú tešiť cirkvi v nasledujúcom desaťročí. Samozrejme, tí, čo zakrúzkujú predposlednú rubriku „bez vyznania“, na svoje aktivity nedostanú ani euro. Zato však budú naďalej prostredníctvom daní financovať náboženskú výchovu, cirkevné školy, platy kňazov... Aj kampaň cirkvi, ktorá ako by zabudla na desiate prikázanie: Nebudeš túžiť po majetku blížneho svojho. **Martin Krno, Pravda 5.5.2011**

Dúhové šťastie

Dostala som sa do diskusie o potrebe či ne-potrebe neprestajného negatívneho rozpisovania témy katolícka cirkev a jej zasahovanie do života a do súkromia všetkých ľudí vrátane tých, ktorí s ňou nemajú nič spoločné. A nechcú mať. Krajinou už údajne vládne únava zo všetkých tých kacírskych slov na katolícku adresu. V mojom svete pre zmenu vládne únava a znechutenie zo všetkých činov, ktoré treba dookola pripomínať, aby sme nezabudli, prečo a kvôli komu niektoré skupiny obyvateľstva žijú svoje životy oveľa ťažšie či zložitejšie. A dokonca občiansky druhotriedne. Presne o mesiac Bratislava opäť ožije dúhovými farbami sprievodu ľudí, ktorí nežijú podľa heteronormatívnych linajok. Nebudú to len lesby a gejovia. Ale oni/budú primárne účastníkmi a účastníčkami Dúhového Pride Bratislava 2011, hovorme teda pre zjednodušenie o nich. O nás. Prečo píšem opäť o katolíckej cirkvi a opäť o neheterosexuálnych ľuďoch? Prepojenie je zrejme, priatelia. Bez vplyvu katolíckej cirkvi na štátovú sféru by sa vlastne žiaden ľudskoprávny sprievod hrdoosti nemusel konať. Sexuálne menšiny by nemuseli stále dokazovať svoju „človečinu“, svoju (ne)prítomnosť v právnom systéme tejto krajiny a svoje postavenie občanov druhej kategórie. Gejovia a lesby by nemuseli byť pravidelným terčom agresie samozvaných ochrancov tradičných rodín - či už fyzickej, psychickej alebo politickej. Po signifikantný príklad potreby tejto diskusie siahnem do roku 2000. Slová vtedajšieho ministra spravodlivosti za KDĽ Jána Čarnogurského, sivej eminencie slovenskej konzervatívnej politiky, sú vskutku nezabudnuteľné. Rada s nimi novú katolícku i neheterosexuálnu generáciu oboznámim: „Kým ja budem ministrom spravodlivosti, registrované partnerstvá na Slovensku nebudú!“ Podarilo sa. Nie sú. Pán minister bohorovne dosiahol pamätihodný politický výsledok - dlhodobé obmedzovanie súkromia jednej skupiny populácie až tak, že tým zároveň obmedzuje realizáciu jej občianskych práv. Sloboda, o ktorej bola tak naivne reč v roku 1989, sa kdesi topí v hnedých kalných vo-

dách xenofóbie za aktívnej účasti strán, ktoré majú milovanie bližných takmer v popise práce. Ospravedlňujem sa slušným veriacim ľuďom, ktorí naozaj vodu pijú, keď ju sami kážu piť, že spolu s katolíckou verchuškou padajú do jedného vreca mojej kritiky. A práve na vás volám. Predpokladám, že nielen v rámci sčítania ľudu, ale aj pred „prajdom“ bude poslušná sieť cirkevných hodnostárov po celom Slovensku dvíhať z kazateľníc k nebu svoj moralizujúci ukazovák. Ten, ktorý svoje zavádzajúce ideologické dogmy vydáva za pravdivé argumenty a snaží sa pre ne získať aj dnešnú modernú spoločnosť. Keďže kazateľníc je nepomerne viac (aj za moje dane) ako príležitostí pre hlas síce „bezbožný“, ale rovnako ľudský, venujem tento článok práve vám - tým, ktorí budete vztyčené prsty „počúvať“. Ak ich budete počúvať srdcom, možno sa aj vám vyjaví jedna z jednoduchých právd o človeku: všetci sme len ľudia a všetci túžime po šťastí. A určite nie je šťastím niekomu po šťastí šliapať.

**Hana Fábry, občianska aktivistka
Pravda 5.5.2011**

Bin Ládin aj po smrti vyvoláva horúce emócie

Bin Ládin aj po smrti vyvoláva horúce emócie a kalí vnútropolitické vzťahy. Poradca českého prezidenta Klauza vyhlásil, že celý bin Ládin je mediálnou fikciou. V Nemecku sa zas oborili na kancelárku Merkelovú za to, že verejne vyjadrila radosť z jeho smrti.“

Hájek, poradca V. Klauza: „Bin Ládin je mediálna fikcia. Príbeh bin Ládin je vystavaný ako rozprávka o dobre a zle. Ja tvrdím, že to tak nie je, ten príbeh je ďaleko bohatší, ďaleko zložitejší.“

Angela Merkelová, nemecká kancelárka: „Mám radosť, že sa podarilo bin Ládinu zabiť.“

Redaktorka: „V tradične kresťanský orientovanom Nemecku sa okamžite ohradili jej spolustraníci, opozícia, profesori etiky aj vojenský biskup Owerbeck: „Nie je možné sa ako človek, nieto ešte ako kresťan sa radovať zo smrti iného človeka. To platí, aj keď sa jedná o zločinca.“

Redaktorka: „Väčšina Nemcov zostáva názor, že spravodlivosti by bolo lepšie učinené za dosť, keby Američania bin Ládinu riadne odsúdili než ho zabili bez procesu.“

Alena Taranová, Rádio Expres, 4.5.2011

Najstarší kostolník v Európe

Dvorianky pri Trebišove majú raritu. Zrejme najstaršieho kostolníka v Európe. O 6 týždňov sa dožíva 90-ky, no napriek tomu pracuje každý deň. Vybavuje omše, obrady, pohreby aj svadby.

Redaktorka: „Tento stary vstáva každý deň o 5.30 h. Liturgia v chráme sa začína tradične o pol 8-jej. Dovtedy musí všetko stihnúť. Potrebuje pripraviť knihy, spevníky či kalichy. Pán Marcin navyše aj spieva. Už od svojej mladosti je kantorom. Aj keď má takmer 90-ku, práca v kostole ho neunavuje.“

Juraj Marcin, kostolník: „Ako mi bolo už povedané viac ľuďmi, ja v kostole zomriem. Nerobím to kvôli zárobku.“

Obyvatelka Dvorianok: „Je priateľský a s každým zadobere.“

Obyvatelka Dvorianok: „Milý, príjemný.“

Obyvatel Dvorianok: „To je super

chlap. To je jednička. Proste dobrý je. Kantor aj spieva.“

Ján Kmec, farár z obce Dvorianky: „Boli také časy, že fujavica bolo a taká, že málokto sa odvážil vyjsť z domu a pán kantor Marcin v snehu po kolená aj vzhľadom na svoj vek tu bol načas, presne, na službe božej.“

Redaktorka: „V Trebišovskom okrese dosiahla miera nezamestnanosti už viac ako 25 percent. Paradoxom je, že tento stary nemal s prácou nikdy problém. V mladosti sa venoval stavbárčine a od dôchodku už naplno pracuje v kostole. Pre tých, ktorí si nevedia nájsť robotu, má dobrú radu.“

Juraj Marcin, kostolník: „Treba veriť. Toto najviac drží človeka.“

Redaktorka: „Tento starček má svoj osvedčený recept na vitalitu. Správnu životosprávu, nalačno pohárik pálenky a v prvom rade vieru v Boha, ktorá ho po celý život poháňala vpred.“

Kristína Brtičová, STV 1, 4.5.2011

Liek, ktorý nedostanete

Súdny dvor Európskej únie zrejme zastaví výskum embryonálnych kmeňových buniek. Ak sa výsledky nebudú môcť využiť ani patentovať, a presne k tomu súd smeruje, nik nebude takýto výskum financovať. Európa by tak prišla o novú generáciu liekov.

Niektoré problémy nepatria do vedy. Nanešťastie, práve vedy a vedecký výskum sú tí prví, ktorých sa tieto problémy týkajú. Rovnako ako miliónov pacientov, ktorí nedostanú účinný liek. Keby tieto problémy patrili do vedy, ich riešenie by možno nebolo jednoduché, no bolo by jednoznačné. Stálo a padalo by na evidentných faktoch a dôkazoch. Keďže takéto fakty nejestvujú, zato však jestvuje množstvo protichodných názorov a „postojov“, zaoberajú sa nimi filozofi či teológovia a sú predmetom viery a ľudských presvedčení. Ako v prípade embryonálnych kmeňových buniek.

Európa zasa rozhoduje

Celá debata o využívaní tohto pravdepodobne úžasného nástroja na liečbu mnohých chorôb a postihnutí vychádza z dvoch predpokladov. Z definície človeka a presného okamihu vzniku ľudského jedinca. Ani na jednom sme sa dodnes nedohodli, o to sú všetky tieto diskusie vášnivejšie. Vstupujú do nich politici a v poslednom čase aj súdy. U nás sú získavanie a asi aj výskum embryonálnych kmeňových buniek zo zákona zakázané. Zbláznit' sa však plánuje celá Európska únia. Súdny dvor Európskej únie v súčasnosti zvažuje prípad, ktorý by mohol viesť k celoeurópskemu zákazu využívania patentov, ktoré pochádzajú z výskumu embryonálnych kmeňových buniek. Argumentom je, že „priemyselné“ využitie ľudských embryí „je nemorálne“. Dosiaľ všetko naznačuje, že súd túto direktívu vydá. Priamo síce nezakáže výskum embryonálnych kmeňových buniek, no prakticky tento výskum v Európe ukončí. Ak sa výsledky nebudú môcť využiť ani patentovať, jednoducho nik nebude takýto výskum financovať. A nevzniknú ani lieky. Celý tento spor sa začal v roku

2004, keď hnutie Greenpeace napadlo patent Olivera Brüstla, ktorý opisoval, ako z embryonálnych kmeňových buniek získať nervové bunky. Ochránárom sa nepáčilo, že je pritom zničené embryo. Ako je už v prípade tejto skupiny zvykom, s vajíčkou nevyliali len celé dieťa, ale podobne ako v prípade jadrovej energetiky či geneticky modifikovaných potravín odstavili aj celú vodárenskú spoločnosť, ktorá zásobovala vodou polovicu mesta. Akosi sa po ceste pozabudlo, že človek nie je embryo, embryo nie sú embryonálne kmeňové bunky a embryonálne kmeňové bunky nie sú zygoty ani spermie či vajíčka. To, že sa niečo čímisi iným môže stať, neznamená, že to tým už je. Práve v tomto okamihu sa však končí veda a začína sa špekulovanie a etika. Môžeme zastávať názor, že ak je niečo v čomsi potenciálne - teda ľudský jedinec už v embryonálnych kmeňových bunkách - potom nemôžeme zničiť ani takéto bunky. Lenže to je ako tvrdiť, že účelom každej rastliny sú plody a každá rastlina už je plodom, takže ak si uvaríme čaj z kvetov alebo ich použijeme do šalátu, vraždíme nenarodené plody.

Testy sa len začínajú

Je pochopiteľné, že cirkev či konzervatívne kruhy môžu byť proti výskumu embryonálnych kmeňových buniek. Bolo by však fêr priznať si, že na takýto zákaz nemajú žiadne faktami podložené argumenty a vychádzajú len zo svojho presvedčenia a vlastných predpokladov. Nemuseli by si pomáhať účelovými tvrdeniami ako kňaz Martin Kramara (Ad: Kedy vzniká človek, 2. 5.). Napísal, že embryonálne kmeňové bunky ešte nikdy nikomu nepomohli. To je zrejme pravda. Tento výskum je totiž taký mladý a čerstvý, že z laboratórií a pokusov na zvieratách sa do klinického štádia dostáva len v poslednom čase. Len nedávno odštartovali prvé klinické testy liečebných a regeneračných účinkov týchto malých zázrakov prírody a výsledky zväčša ešte známe nie sú. Veľmi sledovaný americký prípad Timothyho J. Atchisona,

ktorý minulý rok ako prvý dostal v USA experimentálny liek z embryonálnych kmeňových buniek, je ešte len vo fáze analýzy. Aj keď sám pacient subjektívne tvrdí, že sa jeho zdravie zlepšuje, aj pokroky u potkanov trvali mesiace. Na výsledky sa preto iba netrepežlivo čaká. Tvrdiť preto, že „podiel využitia embryonálnych kmeňových buniek na terapiách, ktoré doteraz pomohli tisícom ľudí, sa rovná nule“, je asi rovnaké ako hovoriť bratom Wrightovcom, že ten ich lietajúci nezmysel nikto nepotrebuje, pretože žiadneho pasažiera lietadlo ešte nikdy nikam nepreviezlo. A ak to ešte o kúsok zveličíme, nelezte dolu z tých bezpečných konárov, vzpriamený postoj kdesi na savane ešte nijakého hominida nikdy nenakfml. Zakážeme preto čosi, čo by raz mohlo (a iste, nemuselo) liečiť Parkinsonovu chorobu, Alzheimeru, následky po mŕtvici či postaviť ľudí z vozíčkov?

Tomáš Prokopčák
SME 6.5.2011

„Akosi sa po ceste pozabudlo, že človek nieje embryo, embryo nie sú embryonálne kmeňové bunky a embryonálne kmeňové bunky nie sú zygoty ani spermie či vajíčka.“

Katolícka televízia TV Lux ohlásila deň svojich 3. narodenín

Katolícka televízia TV Lux ohlásila deň svojich 3. narodenín. Zmeny vo vedení, spoločníci televízie, ktorými sú Konferencia biskupov Slovenska, saleziáni don Bosca, spoločnosť Lux Communications odvolali doterajšieho riaditeľa Dáriusa Antona Hatoka. Pozícia riaditeľa zostane zatiaľ neobsadená s tým, že do leta by už malo byť známe nové meno. Novým konateľom televízie sa stal vedúci oddelenia výroby František Majda. K zmenám došlo údajne aj v pomere rozhodovacích práv.

Rádio Lumen, 5.5.2011

Od januára nebude zrejme klasická štátna skúška formou preskúšania povinná

Od januára nebude zrejme klasická štátna skúška formou preskúšania povinná. V pripravovanej novele vysokoškolského zákona sa počíta s tým, že základnou podmienkou ukončenia vysokoškolského štúdia bude obhájenie diplomovej práce. Dá sa však predpokladať, že túto možnosť nevyužijú všetky fakulty. Slovo má Katarína Ottová: „V princípe ide o to, aby študentov v poslednom ročníku neskúšali z toho, z čoho ich skúšali počas štúdia. Navyše by tak mal vzniknúť tlak na to, aby vysoké školy zvýšili nároky na kvalitu záverečných prác a ich obhajobu.“

Eugen Jurzyca, minister školstva: „Za štátnu skúšku sa považuje obhajoba záverečnej práce, študent urobí záverečnú prácu, tú obháji a tým môže skončiť, pokiaľ sa škola nerozhodne inak a škola sa môže rozhodnúť tak, že bude študentov ešte aj skúšať.“

Redaktorka: „Túto zmenu odôvodňuje šéf rezortu tým, že klasické preskúšanie na konci štúdia je v rozpore s princípmi bolonského procesu, resp. s kreditovým systémom. Predseda Rady vysokých škôl Viktor Smieško

hovorí, že školy sa zrejme budú rozhodovať rôzne.“

Viktor Smieško, predseda Rady vysokých škôl: „Lekárske fakulty, farmaceutické fakulty, tie určite privítajú, že môžu priebežne robiť štátnice počas štúdia, kdežto na technických fakultách pravdepodobne bude štátna skúška pozostávať na konci len z obhajoby diplomovej, resp. bakalárskej práce.“

Redaktorka: „6-ročné štúdium katolíckej teológie má svoje špecifika a jedným z nich je aj spôsob jeho ukončenia, upozorňuje predseda Akademického senátu Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity Marek Petro.“

Marek Petro, predseda Akademického senátu Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity: „V dokumente Ratio studiorum, ktoré vydala komisia pre klérus pri Konferencii biskupov Slovenska a schválila Kongregácia pre katolícku výchovu, je uvedené, že štúdium katolíckej teológie je ukončené štátnou skúškou.“

Redaktorka: „Dá sa predpokladať, že sa touto témou bude časom zaoberať aj Konferencia biskupov Slo-

venska. Katolícka teológia však nie je jedinou, kde bude nevyhnutné mimoriadne dôsledne zvažovať. Od poslednej novely vysokoškolského zákona totiž napríklad študenti medicíny musia písať záverečné práce, predtým nemuseli. Možno časom vznikne diskusia aj o tom, či vôbec sú záverečné práce pri tomto type štúdia prínosom alebo nie. V každom prípade zatiaľ je hotový iba vecný návrh zákona.“

Eugen Jurzyca, minister školstva: „Teraz mesiac diskutujeme a potom začneme pracovať na detailoch, potom príde paragrafové znenie zákona a ak sa ukáže, že na niektorej fakulte naozaj nie je treba tie záverečné práce písať, tak to môžeme zväziť.“

Redaktorka: „V konečnom dôsledku však aj tento návrh zmeny dáva školám viac slobody v rozhodovaní.“

Rádio Slovensko, 5.5.2011

V aktivitách Slovenskej katolíckej charity majú svoje dôležité miesto aj dobrovoľníci

V aktivitách Slovenskej katolíckej charity majú svoje dôležité miesto aj dobrovoľníci. Do tejto skupiny patria vysokoškooláci v rámci povinnej praxe, ale aj tí, ktorí sa vo svojom voľnom čase chcú angažovať v prospech tých, ktorí potrebujú pomoc. V Nitre sú vítaní napríklad v hospici, alebo v detskom domove.

Riaditeľ Nitrianskej katolíckej charity Juraj Barát si prácu dobrovoľníkov cení a je rád, že takýto ľudia pracujú aj v takzvaných farských charitách

Dvere Charitného detského domova v Nitre sú pre dobrovoľníkov tiež otvorené a to nielen počas prázdnin, keď je pre ich činnosť viac priestoru.

Dobrovoľníci napríklad v nitrianskom hospici vykonávajú brigádnickú činnosť pri zušľachtovaní exteriéru a interiéru budovy, majú službu v čajovni, na recepcii, v knižnici, či v kaplnke. V detskom domove tiež majú svoju prácu.

Dobrovoľníkov asi nikdy nie je dost, takže aj nové posily sú vítané.

Miroslav Lyko, Rádio Lumen, 2.5.2011

Púť slovenských chorých z rodiny Nepoškvrnenej do francúzskeho pútnického miesta Lurdy

651 pútnikov sa dnes vydalo na 12. púť slovenských chorých z rodiny Nepoškvrnenej do francúzskeho pútnického miesta

Osobitný vlak vypravený na prvé poludnie z košickej železničnej stanice sa v týchto chvíľach nachádza v polovici svojej cesty, v železničnej stanici v Martine. O zaujímavostiach púte hovorí jedna z organizátoriek sestra Alica Marienková: „Medzi pútnikmi bude 29 detí, z toho 10 chorých a z nich dve Marek Sleziač a Viktorica Klimková príjmu pri svätej omši v lurskej jaskyni prvé sväté prijímanie a v posledný deň odchodu pri svätej omši Radka Berešíková príjme sviatosť birmovania.“

Redaktor: „V Bratislave bude nasledovať požehnanie pútnikov na cestu. Očakáva sa príchod a pozdravenie arcibiskupa Stanislava Zvolenského i predstaviteľov spoloč-

ského a politického života. Hovorí biskup Stanislav Stolárik, ktorý do Lurd putoval s chorými pred dvoma rokmi: „Nevieme povedať, koľko Božej milosti si práve chorí vyprosujú svojou obetou, svojou modlitbou. Svätý Otec dáva jasnú odpoveď na kto, kto sú chorí, čo sú chorí a som presvedčený, že aj tí, ktorí putujú do Lurd si toto svedectvo zvlášť ešte v takom svetle, v takom tieni blahorečenia Jána Pavla II. zoberú so sebou a iste budú už aj jeho prosiť o pomoc.“

Redaktor: „Mimoriadny 14-vozňový vlak zajtra čaká 2609 kilometrov cez Rakúsko, Taliansko a Francúzsko. Do Lurd vezie 651 životných krížov a osudov. Členovia rodiny Nepoškvrnenej všetkým sľubujú, že sa na tomto milostivom mieste budú modliť za Slovensko. Pavol Jurčaga

Rádio Lumen, 5.5.2011